

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Opravištvo, na katero naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Volilna agitacija na Hrvatskem

ima — kakor se nam te dni predstavlja — še vse čudneje podoba nego je bila baš minola na Českem ali zadnja pri nas Slovencih. Nemec in nemškutar je v politiki brezobziren, krivičen, strasten in egoističen — vendar Magjaru in magjaronu ipak niti jermenja na nogah odvezati nij vreden. Naši nasprotniki imajo poleg vse svoje nesramnosti vsaj še toliko človeštva v sebi, da izkušajo čuvati, če ne prava in pravice, barem videz pravice. Drugače se bori azijski Magjar in njegov polubrat, izrodek magjaron.

Prebirajočim novine obeh strank na Hrvatskem, prihaja nam vsak dan cela kopica tacih volilnih dogodkov, ki menda niso dan denes na vsem evropskem svetu, kjer koli narod v parlament voli, nikjer mogoči, nego samo pod magjarsko vlado, ki Hrvate tare. Vakanovičeva vlada podkupuje, kar se podkupiti da, kar ne, to se ima surovi sili umekniti. Namestu prava vlada samovolja uradnikov v najskrajni meri. Vlada, ki bi imela za moralo naroda skrbeti, demoralizuje ga, porablja strasti in slabe nagone ljudi za svojo svrhu: tisoče potroši za pijančevanje, na katero se seljak vabi, da bi pijan za vlado glasoval, ker trezen neče. Volilne listine činovniki sestavljajo po svoji glavi, ne po zakonu. Kdor obeta za vlado glasovati, ta je volilec, drug zastonj reklamuje, zastonj dokazuje, da plača davek, da je državljani. Tako se godi, da kjer je bilo lani 137 volilcev, prizna jih letos vladen pandur samo 16 (Martinskaves), kjer jih je bilo lani 108, letos jih magjaroni puste samo 22 (Topolovec). In vse pritožbe pri magjaronstvu ne veljajo nič, ker ono hoče zmagati, neprašja kako in s kakimi sredstvi.

Poleg tega pišejo hrvatske vladne novine v takem tonu, kakor ga zastonj iščemo drugod. Danajski listi zares nemajo rokavice, kadar pišejo proti Slovanom, ali tudi v tem jih prekose vladni

magjaronski novinarji. Dan denes, ko se posebno v naši monarhiji obeni boj med strankami, res da je težko pisati mirno in povse hladnokrvno. Dosti se lahko stavi v račun trenutnega ognja in vedne razdraženosti. Ali kaj se more reči, ako hrvatski vladni list pod zaščito grofa (!) Erdődiya govori o čestitih gradjanih kakor o „kranjskih priteputih“, katere naj narod z „volovsko žilo“ odžene; ako ta „aristokratični“ organ govori o najpremožnejih samostojnih možeh tako, kakor bi bili sami tatovje, roparji in lopovi. Je-li so to izlivi magjarskega „viteškega naroda“ in njegove viteške aristokracije? — Isto tako je „Agr. Ztg.“ organ hrvatskega banskega namestnika, torej kraljevega namestnika pisan v tacem nemškem grdilnem jeziku, kakor ne poznamo zares nobenega glasila več. In to so glasovi vlade, glasovi onih, ki bi imeli skrbeti za red in dostojanstvo!

Kljubu vsej tej magjarski divjaščini je vendar vse upanje, da zopet zmaga poštena slovenska stvar na Hrvatskem. Razumljivo je samo ob sebi, da hrvatsko narodno stranko spremljajo v boji najvročeje želje od strani vseh Slovencev. Veseli nas, da naši slovenski rojaki, katerim je Hrvatska druga domovina postala, skoro povsod v volilnem boju svojo rodoljubno dolžnost storé delujoči z vsemi močmi za narodno stranko. In če magjaronski bedaki mislijo še denes „Kranjca“ za psovko rabiti, vidimo da večina hrvatskega naroda prizna, da smo „Slovenci za ves jugoiztok „antemurale“ proti poplavi germanskega življa, da bi bilo gorje tudi za Hrvatsko, ako bi Nemec slovenske planine pregazil in na sotelskem mostu s pikelhavbo stražil (glej „Obzor 29. apr.“), — vidimo, da se ukrepla zavest jugoslovanskega edinstva — naše boljše bodočnosti — za to naj bog ojači in ohrabri hrvatske brate v volilni borbi in naj jim dade zmago junaško, katera je tudi naša zmaga!

Dopisi.

Iz Tominskega, 28. aprila. [Izv. dop.] (Tominska Winklerjeva zaupnica g. Črnetu in njeni podpisatelj.) V prilogi Vam pošiljam dotično zaupnico, katero je tako imenovana „slovenska vladna stranka“ na Tominskem tiskano menda po vseh županijah na Goriškem razposlala. Ne zdi se nam vredno ponatisniti to delo c. kr. „Slovenca“ Winklerja; omenjamo samo, da Winkler hvali Črnetu za to da je za zasilno volilno postavu z Nemci glasoval, ob enem pa izkuša neslogo med Slovence širiti s tem, da na Kranjce zabavlja. (Pisana je, kakor vidite, ravno tako kot ona zloglasna brošura g. A. Črnetu, v materialno-rodoljubnem smislu in sofistično, tako, da kdor nema drugih pojmov o slovenski politiki, in kdor ni čital drugih slovenskih časnikov, bode menil, da so volilec, ki so mu nezaupnico podpisali, največjo krivico učinili. Vsi nemški federalistični in ostali slovanski časopisi so postopanje Črnetovo v drž. zboru obsodili, kajti znano je, da je sedajno „ustavoverno in Slovane na zid pritiskovalno ministerstvo“ *) ono postavu zato v drž. zboru predlagala, da bi se Slovani z njo ložje „kontumacirali in ustavoverci bi ne bili nikdar za njo glasovali, ko bi bila tista proti nemškemu ustavakom“ obrnena. Obrnena je pa proti vsem nemškim in slovenskim federalistom, h katerim se štejemo tudi mi Slovenci, — razen ces. kralj. Winklerjevcev, t. j. onih v zaupnici Črnetovi podpisanih Tomincev. S to kraško nezaupnico se vjemajo ostala županstva na Goriškem, kakor nam javlja „Soča“ v predzadnjem in poslednjem listu in vsi zavedni „Slovenci“, kateri ne morajo poslušati nemške vladne komande, kakor „patrijot“ Winkler, ali kateri ne prodajajo svetih narodnih pravic za Ezavovo lečo.

*) Glej njegovi sedanji neslišani terorizem in „Kollerizem“ na Českem.

Listek.

Pisma iz Rusije.

(Piše prof. dr. Celestin.)

I.

No stránnoe dēlo: srēdi Rossii ja počti ne uvidāl Rossii.

Gógolj, ispoved ávtora.

(Dalje.)

Veseli mladi gospod dopada posebno precej tolsti gospej sedeči na drugi strani. Obležena je brez posebnega okusa, kar kaže, da nij „blagorodna“, zakaj ruske dame umejo oblačiti se prav okusno. Pričesana je ko znana trojica gracij Kanove: lasje so pričesani nazaj, in na sredi glave s trakom privezani v šop; druge podobnosti z gracijami pa nij. Med prsti drži cigareto in sem ter tja pokadiva. Njej nasproti spi mož v obleki moskovskih kupcev, čisti a ne dragi: na videz zakonska polovica dame. Takoj po vstopu v vagon je zaspal.

Nemec se nazadnje upokoji. Ugenil je, da sem tujec, in jel mi grajati ruske železnice: da nij na njih nikakega reda, da z občinstvom ravna preveč surovo, da so mašinsti in konduktorji po letu in po zimi pijani, da so šine samo belgijski izmetki, ki se krivé, če vlak gre le kolikaj

bolj hitro itd. Mož se je zopet razvnel, in zabavljal ubogi železnici da je kar sipalo iz nemških ust. Imel je v marsičem prav. „Peterb. Vjed.“ so letosi napisale nekaj uvodnih člankov, kjer so potrdile skoraj skozi in skozi tožbe našega Nemca. Po njihovih besedah so pijani mašinsti neredki, in, kar je najhuje, za to se ne menijo „načalniki“ postaj in odpuščajo z njimi vlake. Za to so pa nesreče tako pogostem, da po računu tega časnika bode čez deset let nevarneje voziti se po ruski železnici ko iti v boj, ako bodo nesreče rasle v taki progresiji ko do sedaj. Veliko je krivo te brezskrbnosti to, da tu ne kaznujejo ostro oseb krivih nesreče; društev pa, ki jih imajo na službi, celo nič ne, če se ne motim.

Med razgovorom sem izvedel, da je naš Nemec glavni mašinst na veliki fabriki v vladimirski guberniji. Ob železnici se vidi nekoliko fakrik: moskovska in vladimirska gubernija ste znani po svoji obrtnosti. Fabrike so večidel gromadne, in po besedah mašinista tam navadno dela na vsaki po 8—10 tisoč delavcev. Osoda teh ljudij se sedaj nekoliko zboljšuje, ko so častni ljudje in časninstvo, skrbé za povzdigo narodnih mas, jeli spodbujati fabrikante ne zanemarjati materialnega in duhovnega stanu delavcev. Sad take skrbi so uže precej obile fabrične šole, knjižnice, čista,

zdrava stanovanja delavcev. „Obščestvo gramotnosti“ pošilja svoje agente, ki fabrike ogledujejo, grajajo, kar je graje vredno, hvalijo očitno, kar zasluži hvale, in sploh se svojimi sveti pomagajo tam, kder je sicer dobra volja pa ni izkušenosti. Z veseljem ti moram sporočiti, da častna inicijativa v narodnem obrazovanji se v Rusiji začena živo. Ta predmet je ministerstvo „narodnago prosvetšenija“ prej nekako zanemarjalo, vsaj očitno se mu je to, nekoliko zavoljo pomanjkanja sredstev, a nekoliko, ker je priготovljalo važno reformo gimnazij iz gimnazij brez starih jezikov ali samo z latinskim v gimnazije z obojimi. Znano ti bode, da je po goreči polemiki „klasikov“ in „realistov“ ta reforma uvedena. Ob obrazovanji sploh, o častni inicijativi v narodnem obrazovanji posebno, in o teh peresnih bitvah za stare jezike in proti njim, ki so bile prav zanimive, ker so pogostoma pokazale horizont vsega občestva, bodem skusil drug pot ti načrtati kolikor bo mogoče jasno podoba.

„Da“, dejal je moj Nemec, „ruski delavec ima bister um, to se ne da tajiti. A on ima drugo napako. Prosti človek, ki ga je veselje videti pri delu, ki si brez težave dopolni svoje znanje, da mu lahko daš v roke mašino, in sčasoma vso fabriko, naenkrat — sam bog ve, zakaj?

Koliko je pa Črne pripomogel do blagostanja in ravnopravnosti na Goriškem, to ve sleherni, in tudi ve, od kod prihaja ona vladna blagohotnost, če je kaj v obče Slovincem skazuje. Ne samo Tomincem bode predelska železnica koristna, ampak sploh goriškim Slovincem, tedaj jim je nobeden tih ne zavida, ampak jim jo srčno privoščim. Laž je pa, da jo je, ali jo bode Črne pridobil zaradi onega njegovega glasovanja za posilno volilno postavbo: in ako bi ta pridobitev tudi istinita bila, ne vem, jeli sme kateri pravi ne laži-rodoljub bodisi zaradi začasnih ali dolgotrajnih gmotnih koristi od slovenskega programa odstopiti.

Poglejmo, kateri možje in kaki so tej zaupnici svoje podpise posodili, kakšni rodoljubi so neki, kje so se že s svojim rodoljubjem odlikovali? Mar so tisti res narodnjaki? Mar narodnost in njegovo slovstvo podpirajo? ali čitajo slovenske časnike ali narodne zavode podpirajo in kaj enacega? Nič v obče, razen 1 ali 2 od vsega tega! iz tominske županije jih je med 89 podpisov samo 28. Koliko teh se sme s katerim koli rodoljubjem ponášati in zavednostjo, da so Slovenci in rodoljubi, to sleherni ve, kdortominske značaje pozna, kakor jih jaz poznam. Kakšno slovensko rodoljubje cvete po Bovškem, kjer so nekatera županstva tudi ona kozarsko zaupnico podpisala, to sleherni ve, kdor je hodil in bival med onimi bovškimi „hausirarji“, kateri so nemškutarji, in vse drugo, samo Slovenci ne. Podpisali so jo nadalje na Kanalskem t. j. v istem Kanalu, kjer je kaci 13 podpisov, potem v Deskli in Ročinu. Kakšni so ti podpisani kanalski rodoljubi, je Vaš dopisnik iz Kanala omenil; vsi so večjidel „alla sior Pierin“ (recte: Peter Carnelli). Isto velja o ročinskih podpisih. Ko je neki rodoljub vprašal, čemu to zaupnico podpisujejo, mu je g. F. Kregau (od katerega je že davno clo vladna ranjca „Dom.“ pisala, da se je s pametjo „skregau“), odgovoril tako le: „Ich halte es mit keiner Partei; dass sind nur Dummheiten, wir sehen dies bei den Čechen, der Pöbel lässt sich am Gängelbände leiten etc.“ In rodoljub mu odgovori tudi nemški: „Dass ist wohl die grösste Dummheit sich von einem Beamten (Winkler) pudeln zu lassen“. Tako so oni ljudje brez vse politične zrelosti tisto zaupnico podpisali. Ravno taki so tudi oni deventeri zadnji podpisi, od sv. Lucije (na Mostu) kjer je g. Kovačič župan, ki je menda prvi bogatin na Tominskem ali v djanjskem rodoljubju prvi revež, kot podžupan in posestnik A Vuga, slovenski Benečan, po laško v Vidmu izrejen. A kaj bom od taci govori, ki niti slovenskih niti drugih časnikov ne beró in katerim miglja le železnica in novci pred očmi, kateri se bodo potem po Tomin-

skem vsipali kot ploha? Vse te je bivši rodoljub Winkler prevaril.

Najbolj se pa čudimo g. dr. Žl. Premersteinu, da je ono kozarsko zaupnico podpisal; on, ki je govoril na vižmarskem tabornu javno za zjedinenje Slovenije, je sedaj nasprotniku zed. Slovenije s svojim podpisom zaupanje skazal! Kje je doslednost?

Z zadostenjem in pohvalo pa naj bodejo tudi oni kraji omenjeni, kjer niso zaupnice hoteli podpisati, in to v Kobaridu, na Idrskem, in v tako imenovanem „kotu“, kakor tudi na Cerkljanskem, od koder se ravno nasprotni glasi slišijo. Kje je tedaj tistih 30.000 prebivalcev, tominskega glavarstva, s katerimi se g. Črne v svoji brošuri ponáša, češ, da so z njim vsi zadovoljni? In ko bi bilo tudi res, (kar pa nij, ker je na tej zaupnici samo 89 podpisov) da ves Tomin za Črnetom stoji, kje je pa ostala Goriška, namreč goriška vipavska dolina, ves Kras in Brda, koji se vsi z nezaupnico vj. majo, kakor nam pričajo njih objavljajanja? Zakaj se ni g. Črne 14. t. m. pred ljudsko sodnijo nič opravičiti mogel? Zakaj je moral tako grenke požirati? Zakaj je pristopil clo njegov poprejšnji zagovornik g. dr. Ostertag k nezaupnici itd.

Sicer je tudi veselo slišati, da se na omenjeno zaupnico nij noben duhovnik podpisal, ker so vsi odločno proti njej. H koncu kozarska zaupnica žalostnega spomina slovenske solidarnosti, med drugim opominja g. Črneto k vztrajnosti, da tam, kamor je Vas poslal dež. zbor „tam zastopajte, kakor ste dolžni, z Avstrijo vred našo drago domovino“. To je, pomagajte nadalje nespravljenemu Auerspergovemu ministerstvu in njegovemu ustavovernemu drž. zboru, ki nima niti trohice pravicoljubja za uboge na zid pritislane Slovence, t. j. niti za vrle Čehe, katere sedaj po svoji nemoralni Pyrrhovi zmagi z železno roko in mečem vlada, niti za Poljake, ki že davno pa zastoj ugodne rešitve svojih terjatev v resoluciji zahtevajo, niti za raztrgane, od nemškega in laškega moloha tlačene Slovence, kateri naj bi se le s svojo teorijo ravnopravnosti zadovoljili. Veste tedaj sedaj dragi in nedragi Tominci, k čemu s temi besedami g. Črneto spodbujate? Z Vašo mršavo laži-domoljubno zaupnico ste pokazali, kaj Vam je pri srei in kakšno da je Vaše rodoljubje. Lepa ta slovenska solidarnost od Vaše strani zares! Komur nij mar za javno mnenje in kateri se v časnikih zaradi udrihanja po njem nič ne zmeni, češ, da „ima le čisto vest“, katera pa je morda kosmata kot medved, za tega in za nas bi bilo res boljše, da bi tak človek rojen ne bil, ali saj za slovenskega poslanca ne. To je imel Vam povedati „en revež“ (po Črnetovi brošuri) ki je

že med Vami živel in ki je Vašo kozarsko zaupnico z povekševalnim steklom pregledal in preštudiral. S takim domoljubjem se pač nemate zroka pred svetom hvaliti in Vašo zaupnico po Goriškem raznašati; kajti z njo ste si zares spričevalo ubožstva v djanjskem domoljubju podpisali: Da ste mi pri vsem tem zdravi in veseli, dokler ne bode „lukamatija“ po sočki dolini in mimo Tomina brizgal! Slobodno dajte temu oddelku Rudolfove železnice v večen spomin ime: Predilsko-Črnetova železnica, da ko bode zgodovina čez-nj na dnevni red prešla, mu saj to ime v zahvalo pridobitve(?) predilske železnice v večen spomin ostane. Ne razlaga zastoj neki slov. etimolog imena Tmin iz „teme“, kajti Vaše čudno domoljubje res po temi tava.

Iz Prage 30. marca. [Izv. dop.] Vsled znanih operacij Koller-Chabrusovih je Čehom bila vzeta ne samo večina v deželuem zboru svoje domovine, temveč storilo se je tudi, da morajo Čehi zapustiti parlamentarno delovanje za zdaj in se povrniti v pasivni upor. Vprašanje nastane, kaj zdaj? Kaj početi, da se vspeh Chabrusov uniči? S preudarjanjem teh vprašanj se pečajo sedaj česki listi — obravnavanje Chabrusarjev v deželni zbornici nas ne more zanimati — in iščejo najpoprej bojni načrt političnih nasprotnikov. Po postopanju ustavovercev pred ravno minolimi volitvami je lahko razvidno, kako hoče Nemec Čeha ob vso politično moč spraviti. Prav po izgledu Prusov na Poznanjskem, kateri so že več ko tretjino vse poznanjske zemlje v svojo last spravili, hočejo Nemci na Českem posestva kupovati. Spoznavši, da je česko velikoposestvo odločilno za sestavo deželnega zhora, da je od volitev v českem velikoposestvu odvisna vsa avstrijska politika, nameravajo Nemci pokupiti kolikor le mogoče velikih posestev, ob enem pa tudi si mislijo prilastovati mala zemljišča kmetov. Sploh koloniziranje Česke z Nemci — kjer in kolikor mogoče, to je svrha Nemcev. Vidi se precej, da so si Nemci izbrali naj obupniše orožje. Ali to orožje je ostro in pokazalo se je na Poznanjskem zmagonosno.

Kako ta pruski vojni načrt prekrižati, pot k temu se podaje sam. „Ako je geslo protivnikov izdirati nam posestva, mora naše geslo biti si ohraniti jih“, pravi „Pokrok“. Ob enem opominja imenovani list, naj se kmetstvo posebno varuje hipotekarnih dolgov, ki imajo prodaj zemljišča za nasledek.

Iz vsega pa se vidi, da so Nemci prijeli za najobupniše pomočke! Boj se bje med Slovanstvom in Nemštvom na Českem

— popusti vse in začne piti in je večjidel izgubljen na vselej. Ljudje niso vajeni reda in nemajo trdega značaja“ pristavil je moj sobesednik s tem precej jasnim preziranjem ruskih, ki ga tako težko skrije tukajšnji Nemec. Pri vsem tem pa vendar nij tajil, kar te bo gotovo veselilo: da je tujece po ruskih fabrikah zmerom menj.

Hotel sem še kaj več poizvedeti o življenju na fabriki, pa ko se je vlak ustavil, sta mlada prijatelja jela tako nežno jemati slovo, da sta oči nas vseh prikovala náse. Prav za prav je le „Saša“ razkrival pred nami svoje ljubeče sree, „Kostja“ je bil bolj pasiven. „No, Kostja, ljubček ti moj, govoril je Saša, „golobček, ti moja duška, daj, da te še enkrat objamem, da? — Da, ti zlodej še ne veš, kako te imam rad. Hočeš, pa grem s toboj na konec sveta, hočeš še dalje? No, kaj že molčiš, ti butec, ti štor, ti kamen, ti led prokleti! Ti še nazadnje ne bodeš hotel piti za slovo, kaj?“ Od poslednjega se molčeči Kostja nij odpovedal, in oba prijatelja sta uže čez minuto v „bufetu“ prvič trknila za slovo.

Vlak je stal samo nekaj minut. Ko je uže jel počasi pomikati se, naša prijatelja še ne moreta posloviti se in nazadnje obasedeta na prejšnjem mestu. „Vidite, Kapitolina Kapitónovna“, pravi Saša k tolsti dami, ime in „otečestvo“ katere je

bil uže izvedel od nje, „ne morem se ločiti od njega. Delo zanemarjam zaradi njega na fabriki, vsi vprašujejo, kje je denes mladi gospod? Da, Kapitolina Kapitónovna, smem reči, da ne živim zastoj. Moji delavci so moji otroci. Jaz zaničujem te tirane fabrikante, ki pijó kri svojih sužnjev, da, zaničujem jih. Ko bi jaz bil car, jaz bi vse pognal v Sibirijo, vse. O jaz vem kaj je . . kaj je . . progres! Moja fabrika je raj mojim delavcem, da raj, Kapitolina Kapitónovna“.

„Ne verjemite mu“, mirno izpregovori Kostja, „delavce in fabriko si je izmislil“.

„Jaz tudi svojemu sinu govorim“, nadaljuje Saša, „o pustu bode tri leta izpolnil. — Mitrofanuška, pravim, ti boš pošten človek, boš? — Pom, pravi sinek. — In ne bodeš zatiral delavcev, ne boš, ne boš? — Ne pom, odgovarja moj Mitrofanuška“.

„Ti tudi siná nemaš“, pravi Kostja.

„Ti me hočeš ponižati pred Kapitolino Kapitónovno, ka-li?“ odgovori Saša. „Da, Kapitolina Kapitónovna, mislite si o meni, kar hočete, pa to vam smem reči, da sem blagoroden človek. Da, to vam potrdi tudi moj prijatelj. Kostja, povej, ali sem jaz blagoroden ali ne, pripravljen trpeti za pravico in resnico? — Pa k čemu praviti? Kostja, poljubi me! Gospoda“, pristavil je in se

obrnil k nam, „smem li vam predložiti vprašanje ne hočete li morda kartati?“

Nikdo se ne oglasi. Samo činovnik, ki si je dal na postaji zopet napolniti čajnik, ter je vlekkel svoj čaj, da je bil rudeč ko rak, je bistro postavil kupico s čajem na mehki sedež, da se je skoraj prekučnila, pogledal vabileca, pomislil, lice nagraščil, potem odkimal in počasi zopet vzel v roke kupico z čajem.

Precej dolgo smo vsi molčali. Nemec je začel svoje reči vleči izpod klopi, ker je imel izstopiti na prvi postaji, činovnik se je pečal samo s svojim čajem, drugi pa smo molčali brez vidnega razloga. Nepričakovano se obrne k meni moj vis-à-vis. Obraz nij kazal več prejšnjega ponosa, v očeh se je videlo nekaj dobrodušnega in glas, s katerim me je ogovoril; „Dovolite vas vprašati: vi ste tujece?“ je bil mehek, skoraj ženski.

„Tujec“, odgovorim.

„Nijste še dolgo tu?“

„Nijsem“.

„Tujcu mora pač težko biti, kadar pride iz dežel stoječih na visoki stopinji kulture k nam v Rusijo, kder še vse diši po Aziji, da?“

„Tajiti se ne more, da je Rusija zaostala, pa tudi ne, da je sedaj začela resno truditi se, da bi dosegla drugo Evropo“. (Dalje v prilogi.)

— z denarji! Velik nauk za vse ne-nemške narode v Cislajtani! —

Iz Istre. 28. aprila. [Izv. dop.] Pomilovanja vredni so vendar istrijski Slovani, da med tem ko se na sveti zemlji njihove domačije dve tuji, jim jako sovražni narodnosti za svoj obstanek borite in se vedno bolj širite, še oni vedno v omamici nezavednosti ležijo, in, med tem ko se tuji življi razvijajo in v materialnem in dušnem blagostanji napredujejo, še oni v svojih revnih bajtah životarijo in vseh ugodnosti sedajnega modernega življenja pogrešajo. Oni so tako zane-marjeni in nevedni, da ne zapopadajo pomena narodnosti in ne spoznajo nevarnosti, katera jim od lahonske preširnosti in prusko-nemške vlad-željnosti žuga in da jim tuji vsiljenci ošabno čez glavo rastejo. In vsled te njihove narodne neza-vesti je bilo mogoče, da se je v njihovi lastni hiši lahonska gadjad vgnezdila; vsled njihove za-spanosti se je posrečilo tudi pomorsko-nemški stranki na slovanski obali jadranskega morja — seme germanizma zasejati, in politična nezrelost istrijskih Slovanov pospešuje razvitek in rast, od pomorskih nemčurjev na končini istrijskega polu-otoka zasejan, cele Evrope lačen pangermanizem; edino njihova malomarnost je kriva, da tuje na-rodnosti slovanski živelj po Istri zadušujejo in iz-podrivajo. Pa istrijski Slovani ne zaslužijo graje nego sočutno pomilovanje, ker jim niso posredki in pomočki za razvoj svojih spretnosti dani, brez katerih jim nij mogoče k spoznanju in spre-videnju nevarnosti za njihov lasten obstanek do-speti: v šolah, katere so jako redke in zanemar-jene po Istri se po talijansko deca podučeva; v cerkvi čuje ljudstvo le — laško besedo, (sem ter tja se pridiga sicer tudi po slovansko — pa to je slovanščina, da se Bog usmili!) in po urad-nih področjih veje, se ve da, uradna lahonščina s katero zagrizneni sovražniki slovanskega ple-mena nad ubogim, prostim seljanom lajejo, kateri jih čuda malo razume in v svoji plahi osupnenosti boječi: „Si Signor!“ odgovarja.

Ubogo ljudstvo ne zna čitati in pisati in tedaj ga ti lahonsko-zvijajni lisjaki lahko preva-rijo in splašijo, da jim po vsečnosti stori vse, kar mu v zlobni zvitosti na rame nakladajo in na ta način se je ugnezdilo in vrnilo lahonsko samo-silje v slovanski Istri in na tak način se ojačuje tudi pomorsko nemčurstvo tukaj v Pulju: na bro-dovih, v kasarnah, sosebno pa v pomorski oro-žarnici vlada edinozveličen nezmotljiv in visoko učen jezik — nemški, s katerim se slovanskemu ljudstvu zaukazuje in črez njihov blagor in gorje odločuje. — Iz zgol zavisti in tekmeštva si pri-zadeva, toliko — lahonska klika koliko — nemško

„Tujec to vidi? — Nam ruskim je taka opazka se ve prijetna, pa dovolite vas vprašati, v čem vidite naš napredek?“

„Se ve da v reformah poslednjih deset let najbolj.“

„Ah da, v reformah. — Reforme so se ve potrebne in tako rekoč v principu jih pameten človek ne bode grajal. Pa povejte, prosim, vi mislite, da glavna reforma, osvobojenje kmetov, nij bila prezgodnja? — Vidim po vašem lici, da se čudite takemu vprašanju, pa dovolite, da jaz, ki uže dvajset let živim v svoji vasi, in torej po-znam ruskega kmeta in njegove potrebe, kar na-ravnost po ruski imenujem nevedneže in fantaste te ljudi, ki se v petrogradskih salonih pred da-mami ljubeznjivo vrté, in potem mislijo, da po-znajo Rusijo in vedo, česa jej je treba.“

„Vaša misel mi nij popolnem jasna, ali raji . .“

„Ali raji, vi ne morete verjeti, da bi se našli pri nas ljudje, ki v kmetiski reformi vidijo nesrečo za svojo Rusijo? Imam čast, predstaviti se vam kot takega čudneža, in smem vam zago-toviti, da med ljudmi, ki najbolj poznajo narod t. j. med posestniki, vi najdete pri nas veliko takih čudnežev.“

Tu sem se zares jel čuditi, in molče po-slušal.

(Dalje in konec prih.)

pomorstvo na slovanski zemlji in na stroške slo-vanskega stanovanstva v Pulju svoje središče usta-noviti in se zediniti: pomorsko nemčurstvo si je za tabor prusaške dejavnosti ravnokar postavilo k r a s e n k a z i n o, kjer ima svoje nemškutarsko sredopičje in odkodar se razširja po obrežji jadranskega morja pruska blagovest pangermanizma; in „rimljanskomešno“, že precej zastarelo lahonstvo pa se je nagromadilo v „rokodelskem društvu“, kjer ravno d e n e s veliko svečanost obhaja in ponosno z lahonsko bojno zastavo po „rimskem mestu“ korači in revne, zaslepljene — Slovane v svoji zvitorepnosti na njihove lastne stroške z la-honskimi pesmami zabavlja ter svojo zmago nad zatrtimi slovanskimi Istrijani demonstruje. In is-trijski Slovani še vedno spé in se ne zmenijo za njihovo prihodnost, nego še pomagajo — malika tuje narodnosti poveličevati ter se pohlevno svojim nesramnim krotilecem in samosilecem uklanjajo in ponižno pred tujo oblastjo (preteževalno nesram-nostjo) svoje ponosne slovanske tilnike pripogibajo, — njihovi nasprotniki pa se v njihovi lastni hiši ošabno šopirijo.

Iz Dunaja. 25. apr. [Izv. dop.] Vse tukajšne novine so denes polne člankov, ki slave nemškega prognanca Hans Kudlicha, kateri se je po 24-letnem bivanju zunaj Avstrije vrnil iz Ame-rike v domovino iz katere je bil prognan, in ka-teri je zdaj v Lincu veliko slavje obhaja. Kudlich ima zaslugo, da je v državnem zboru stavil na-svet, naj se tlaka in desetina odpravi. Kdo tudi izmed nas, ki smo kmetijski sinovi, ki po pripo-vedih svojih dedov vemo, kako krvavo so naši očetje trpeli pod roboto, kateri so delati morali tujim plemenitašem in domačim privilegirancem — kdo tudi izmed nas bi temu možu rad roke ne podal, kateri je za svojo idejo trpel, kateri je kakor sam pravi, jedva vešalom in smrti izbežal. Ali če govor beremo, katerega je ta slavljen Ne-mec govoril, če vidimo kako se niti on, živč v najsvobodnejši državi in ne udeležen v naših no-tranjih bojih — nij oprostil sovraštva do Slovanov; če vidimo, da tudi tak mož opravičuje „liberalne“ pripomočke, s katerimi je nemštvo zmagalo na Českem, vrglo Hohenwarta in napravilo največji razpor v državi: potem bi morali pač obupati nad tem, da nam more Nemec kedaj pravičen biti. Gole fraze so, če prav lepo zveneče, ako ta nemški slavljenec priporoča „notranji mir“ v Avstriji, ako priporoča naj bodo vse narodnosti skupno za svo-bodo, naj vsi ljubijo Avstrijo v slogi — gole fraze, dokler ta mož hvali ustavoverno stranko in njenje krivice nad nami. Kdor hoče namen, mora hoteti tudi sredstva.

Sicer pa nam je ravno ta nemški slavljenec nova priča, kaka strašna nevednost vlada med nemškimi politikarji o nas. Saj pač sam ta Kud-lich, ki je bil eden glavačev v kromeriškem dr-žavnem zboru, misli (kakor njegov govor kaže), da so Dalmatinci in Jugoslovani dve različni narod-nosti! Tako kakor on, sodijo tudi drugi Nemci, posebno filisterska mestna masa, ki politiko „vodi“. To so zakrivili liberalno-nemški časopisi, ki so iz zlobe, pa tudi iz prave nevednosti zatrosili krive pojme o nas in naših prizadevanjih. Na ta način Nemci o Slovanstvu tako krivo mislijo in sodijo, kakor so Francozi o Nemcih. Dokler se to ne po-pravi, ne bomo čuli iz tega taborja druga nego — fraze, in pravičnost te stranke bode nam na-sproti vedno le siva teorija, med tem ko nas bodo v dejanji tlačiti izkušali in zatirali.

Politični razgled.

Minister Stremayr, kateri se sicer ustavovernim škofom sladka, je ukazal vsem de-želnim predsednikom naj ostro pazijo na du-hovnike in vse politične pregrešnike med njimi hitro sodnijam izroče. — Ob istem času pa neki škofje izdajajo kurende, naj duhovniki prosijo za „poboljšek“, dovoljen po rajhsratu za ustavoverno nižje duhovenstvo.

Naš pravosodni minister dr. Glaser je

po poročilu nekega moravskega lista onokrat v pogovoru z nekim časnikarjem rekel: „Mnogi čla-nek v vladi prijaznem listu se lahko imenuje re-sničen in odkritosrčen, v opozicijskem listu pa se lahko konfiscira kot ironičen. Konfiskacije ka-kega opozicijskega lista nij treba s posebnimi razlogi potrjevati, sam izrek je dosti, da se sme konfiscirati. Zakaj? to nij nikomur mar, oblast je prosta in samostalna, ona lahko stori, kar se jej dobro zdi.“ — Tako govori naš „minister pra-vice“! Pač res Bach Mlajši!

Protest čeških velikoposestnikov, s katerim so 22. aprila izrekli, da se ne udeleže volitve za deželni zbor češki, je prišel kljubu temu, da je Koller dal vse češke liste konfiscirati tedaj, ko so ga prinesli, v javnost. Deželni odbor ga je namreč sprejel v poročilo o volitvah v ve-likem posestvu in nemški poslanci v češki deželni zbornici so ga morali poslušati, kakor je tudi Koller moral nanj odgovarjati. Glasi se pa protest v bistvu tako-le: Konservativna stranka je hotela ostati na volitvenem bojišču, dasi se je volitvena svoboda zatirala, dasi je objavljeno pismo na-mestniškega tajnika Rotky-a pokazalo, da vlada s ponudbami na volilce deluje, kar je prepovedano v vseh ustavnih deželah in kar postave javne nravnosti obsojujejo; dasi so naredbe, kakor ona v Kolinu dokazale, da izraz političnega menenja ni dovoljen; da si je proganjanje novinarstva in društev izjemna stanja ustvarilo, katera izvrše-vanje političnih pravic nemogoče delajo. Konser-vativna stranka je hotela stanovitna ostati ker ve, da ima večino v češkem velikoposestvu; pa 17. aprila proglašen zapisnik volilcev je tak, da se konservativna stranka volitev udeležiti ne more. — Koller je v deželni zbornici z vso ustavoverno sofistiko odgovarjal.

Znani vodnik o g e r s k e l e v i c e, Ghyczy, je pred svojimi volilci govoril dolg govor o svoji delavnosti. Priporočal je na to delati, da bode Ogerska od Avstrije popolnem odtrgana.

Včeraj se je v S t r a s b u r g u odprlo novo vseučilišče, katero so Prusi ustanovili. Ustanovno pismo starega Vilhelma pravi da se bode na tej univerzi gojila „prava bogaboječnost“ (menda tista, s katero so Prusi po Francoskem nepotrebno palili in morili). Od vseh nemških vseučilišč so v Strasburg k tej pruski svečanost poslani deputa-cije. Tudi iz Avstrije in sicer na državne stroške. Dobro! bodemo tudi mi na državne stroške poto-vali v Moskvo?

Razne stvari.

* (Slovensko gledališče) v Ljubljani bode končalo ta teden vrsto izrednih predstav. V četrtek 2. maja je predstava na korist marlji-vega in priljubljenega našega komika g. Pere-grina Kajzel-a. Igrala se bode „Županova Micika“, nova komična scena s petjem „V ne-deljo pri gledališki kasi“ in veseloigra „Medeni tedni.“ Mi srčno voščimo g. Kajzlu, ki že več let neutrudljivo dela na polji slovenske dramatike, najbolji vspeh, katerega gotovo tudi zasluži. — V nedeljo 5. maja bode zadnja pred-stava na korist igralca dramatičnega društva g. Schmidta, ki je bil prav izdatna moč v preteklej sezoni. Igrala se bode igra „Juran in Sofija“ ali „Turki pri Sisku“. Ker je ravno pred sej-mom, je posebno vnanjim domoljubom podana ugodna prilika pogledati to igro, za katero je po-sodilo zagrebško kazališče vso garderobo, ki je večjidel prav krasna. Pričakujemo, da bode gle-dališče obakrat dobro obiskano, kar obema be-neficijantom srčno želimo.

* (Dunajski „Vaterland“) ima v šte-vilki od 29. t. m. zopet en mali nasrtaj na „Slo-venski Narod“. Kaj pošiljatelj taci glasov v du-najski organ doseči hote, to je nam uganka.

* („Slovenija na Dunaji.“) Društvo slo-venskih študentov na dunajskih visokih šolah „Slo-venija“, katere pravila je vlada nedavno potrdila, je imelo 27. aprila zbor, v katerem je bil voljen

nov odbor. Ker je dosedanji prvosednik gospod drd. phil. Šuklje odšel iz Dunaja, je bil za prvosednika voljen gosp. stud. phil. Širok. Nadejati se je, da bode društvo sedaj, ko je potrjeno, uspešno in še bolj uspešno delovalo, ko do sedaj in da postane shodišče vseh slovenskih visokošolcev na Dunaji. Kolik vpliv na delovanje v domovini ima izgled visokošolcev, to smo v minolem desetletji videli. Zato na noge in srčno naprej!

* (Slave vredna oporoka.) Nedavno je v Zagrebu umrl posestnik Kuković in je sporočil jugoslovanskemu vseučilišču 10.000 zlatov, za semenišče 6000 zlatov in za odgojališče 1200 gol-dinarjev. Umrli je bil posestnik grada Topoloveca blizu Siska.

* (Profesor Plohelj) je prestavljen iz višje realke v Gorici na višjo realko v Ljubljani.

* (Potres) je 16. apr. zopet bil v Mokronogu na Dolenjskem. Pišejo, da se je zemlja tako tresla, da ljudje skoro po konci niso mogli stati.

* (Wanderer) znani najstarejši dunajskih večjih listov in v zadnjem času vrl zagovornik federalizma in Slovanov, ki je bil ravno zaradi svojega krepkega in odkritosrčnega zagovarjanja pravice od ministra Ungerja blizu treh tednov zatrt, je začel pod naslovom „Neuer Wanderer“ zopet izhajati.

* (Razbite ladje.) Meseca marca t. l. je vkup 239 jadralk v nesrečo prišlo; med temi nahajamo največ angleških ladij (94), ameriških (59), ruske 3 in 2 avstrijski.

* (Nov red za rigorozne) je objavljen v „Wien. Ztg.“ od 27. t. m. in bode s šolskim letom 1872/3 veljavo dobil. Po tem redu bode za doktorat prav potreba treh rigorozov in sicer iz sledečih predmetov: I. rimsko, kanonično in nemško pravo; II. avstr. civilno pravo, trgovsko in menjiško pravo, avstr. civilni proces, avstr. kazensko pravo, s kaz. postopnikom; III. občno in avstr. državno pravo, mednarodno pravo in pol. ekonomija (t. j. narodno gospodarstvo in finančna znanost). Disputacija je na vseh univerzah odpravljena, za vsak rigorozum in za promocijo se plača 60 gld. Med dvema rigorozoma ima preteči čas treh mesecev. Vsi rigorozni se delajo na eni univerzi. — Za medicinski doktorat je potreba treh rigorozov iz teh-le predmetov: I. Fizika, kemija, anatomija in fiziologija; II. Občna

patologija in terapija, patologična anatomija, farmakologija in notranja medicina. III. kirurgija, zdravljenje očesnih bolezni, porodništvo in sodniška medicina. Taksa za I. rigorozum znaša 55 gld., za II. 60 gld., za III. 65 gld. na vseh univerzah. Za promocijo se plača taksa v znesku 60 gl. Kdor hoče biti pripuščen k medicinskemu rigorozu, mora poprej tri predskušnje napraviti iz botanike, zoologije in mineralogije. — Za doktorat filozofije je treba dveh rigorozov in ene pisane znanostne razprave o svobodno izbranem predmetu. I. rigorozum ima za predmet filozofijo, II. po volitvi kandidata eno iz teh-le vrst predmetov: a) zgodovino z grščino ali lačinščino, b) klasično filologijo z zgodovino starega sveta, c) matematiko in fiziko ali eno teh dveh strok s kemijo, d) botaniko, zoologijo ali mineralogijo z matematiko, fiziko ali kemijo. Za I. rigorozum se plača 40 gl., za II. 20 gl., za znanostno razpravo 20 gld., za promocijo 30 gld. — Ta red za rigorozne velja od leta 1872/73 naprej; za one, ki so pred začetkom imenovanega leta že rigorozirali začeli, velja dosedanji red.

* (Gora Vezuv) je v zadnjih dneh zopet strašno ogenj iz sebe metala. Mnogo vasi in posameznih hiš blizu gore je od lave in od pepela bilo zasutih ali sežganih. V Neapoli je padalo toliko gorečega pepela na ulice, da skoraj ni, bilo

mogoče dihati. Take hude erupcije, ko sedanja, ni bilo v vsem tem stoletju. Ljudi je okoli 200 smrt našlo.

Dunajska borsa 2. maja.
Srebro 110 " 40 "
C. k. cekini 5 " 36 "

Hotel Evropa.

5. maja 1872 odtvori se v Ljubljani nova Tavčarjeva gostilnica

„Hotel Evropa“

z lepo

kavarno in restavracijo,

bogato opravljenimi sobami za popotne, prostornim dvoriščem, hlevom za konje in shrambo za vozove, in da bo od tod prihajal k vsakemu vlaku lep omnibus za 12 osob. (85—1)

Prof. Dr. Lappierre-a

Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi *) v 3 dneh vsak tok iz seavnika, kakor tudi **bell tok** pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenju 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih.

(59—34)

Kancelija

advokata dr. J. Kotzmuth-a

je od 29. aprila 1872 počeni v gospod Kriehuberjevi hiši, nasproti predmestne farne cerkve v Tegetthofovi ulici, v I. nadstropji.

(81—2)

Primarij med. in chirurg.

dr. Pestotnik

stanuje v Gradiščah v Zweyerjevi hiši, št. 41, I. nadstropje, ordinira od 10.—11. predin od 1—3 popoldne.

(80—2)

Avviso agli Italiani.

(84—1)

La Regia Legazione d'Italia in Vienna invita tutti i sudditi di S. M. il Re Vittorio Emanuele II., di qualsiasi sesso, età e condizione, di volersi presentare all' I. R. Autorità Politica del Distretto ove essi risiedono allo scopo d'iscrivere sulle schede del Censo ivi depositate i loro nomi, nonche tutte le altre indicazioni in esse prescritte. Si avverte inoltre che il censimento non ha scopo di leva o di fisco.

! Zeit ist Geld !

Pravi prostor najboljšje ure najceneje kupovati, je tovarnica za ure **FILIPA FROMMA**

Rothenthurmstrasse, Nr. 9, gegenüber der Wollzeile na Dunaji.

Vse ure, na sekundo regulirane, se prodajajo s 5letno garancijo.

Samo 17 ali 18 gld. prav angleška prefino v ognju pozlačena srebrna kronometrska ura z dvojnimi plaščem, prefino emailirana, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleška srebrna kronometrska ura z enojnim plaščem in kristalnimi stekli z verižico in medaljonom v toku.

Samo 19 ali 20 gld. Srebrni remontoari, brez ključa za navijanje, s kristalnimi stekli v najfinem lesnem toku.

Samo 8 ali 10 gld. prav angleška cilindrična ura, v 6 rubinih, kristalnem steklu, fino verižico iz talmizlata, usnjastim tokom in pisanim 5letnim garantilnim listom.

Samo 14 ali 18 gld. prav angleška remontoarska ura a la prince of Wales najmočnejšega kalibra s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem zlatu; te ure imajo proti drugim prednost, da se dajo brez ključa naviti; k takim uram dobi vsak verižico iz talmizlata z medaljonom in garantilnim listom zastoj.

Samo 12 gld. ura v talmizlatu z dvojnimi plaščem, savoneto, skakalcem, kristalnimi stekli in niklovim kolesjem, z verižico iz pravega talmizlata, medaljonom, usnjastim tokom in garantilnim listom vred.

Samo 28 do 34 gld. srebrna siderno-remontoarska ura, ki se da brez ključa naviti, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav srebrna siderna ura, s kristalnim steklom, elegantno verižico in medaljonom.

Samo 12, 15, 18 gld. ure za gospe iz srebra s kristalnimi stekli, minijturni format, prefino v ognju pozlačena z verižico za okolo vratu vred, vse v toku.

Samo 16, 18, 20 gld. iste z dvojnimi plaščem in verižico za okolo vratu.

Samo 22, 25, 30 gld. zlata ura za gospe s kristalnim steklom in verižico za okolo vratu.

Samo 40 ali 48 gld.

Samo 60 ali 70 gld.

Samo 75 ali 100 gld.

Samo 70, 80, 100 gld.

Samo 90 ali 120 gld.

Samo 200 ali 400 gld.

Srebrne urne verižice gld. 2, 50, 3, 4, 5, 6, 7, 10 do gld. 12.

Zlate urne verižice gld. 18, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

Budileci z uro 7 gld.

Ure za na steno s podobo, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 70, 80, 90.

Ure s trepetikljem, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 80, 100, 120.

Igralnice, 2, 4, 6, 8 kosov igrajoče, gld. 15, 35, 55, 75.

Album za fotografije z muziko gld. 8, 10, 12 do gl. 15.

Tobačnice z muziko 7 gld. 50 kr.

Smokarnice z muziko 18 gld.

Sivalnice z muziko 15 gld.

Ure s trepetikljem lastnega izdelka s 5letno garancijo:

Take, ki se vsak dan navijajo gld. 10, 11, 12.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo gld. 16, 17, 18, 19, 20, 22.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo in vsake pol ure bijejo gld. 30, 33, 35.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo, vsako četrt ure bijejo in ure ponavljajo gld. 48, 50, 55.

Zlate ure za gospe z diamanti in verižicami za okolo vratu. Iste z dvojnimi plaščem.

zlati remontoari za gospe z elegantnimi verižicami za okolo vratu.

zlati remontoari za gospe s kristalnim steklom. Iste z dvojnimi plaščem.

zlati kronometrični remontoari z dvojnimi plaščem.

Take, ki se vsak mesec navijajo gld. 28, 30, 32.

Ure za pisarnice gld. 10, 15, 20.

Ure za kavarne gld. 15, 25, 30.

Velika delavnica za popravke.

Stare ure, gostokrat dragi rodovinski spominki, se popravljajo in narejajo tako, kakor bi bile nove. Cene za popravke s 5letno garancijo gld. 1½, 3, 5 do 10 gld.

Edina in sama zaloga

prav angleških ur od E. in E. Emanuela v Londonu.

Vsled posebnega imenovanja dvorna zalagarja Nj. Vel. kraljice Viktorije, kralj. Visokosti princa Waleskega in vojvode Edinburskega, Nj. Vel. Sultana in Nj. Vel. kralja Portugalskega.

Pismena naročila

se za poštni povzetek ali poslan znesek v 24 urah storé. Na posebno željo se tudi ure in verižice pod povzetkom na izbir pošiljajo in za nazaj poslano denar vračuje.

Cene naše tovarnice so vedno nižje ko povsod najnižje in stojimo vedno s svojimi izdelki na vrhuncu časa.

Vsi, ki nove naročiti žele,

Vsi, ki stare za nove za menjati žele,

Vsi, ki slabe za dobre zamenjati žele, so prošeni, naj se na to firmo obrnejo.

Staro zlato in srebro, državni papirji, se za najvišje cene namesto plačila jemljejo.

Tovarnica za ure **F. Fromm-a** Rothenthurmstrasse 9, Dunaj.

Pred sleparstvom se svori! V najnovejšem času naznanjajo trgovci z igračami in bazarji, ki si ime tovarničarji ur pri-svojujejo in celo svarila na svitlo dajejo, popolnem navadne ure brez vrednosti za angleške. Mnoge pritožbe, katere nam o tem dohajajo, nam dajejo povod svariti pred tem sleparstvom in p. t. občinstvo varovati škode. (36—7)

Menjavnica

dunajske komisijonske banke

Kohlmarkt 4,

emitira

(56—16)

potegovalne liste

na poznejše zaznamovane vrste srečk in se smejo te sestave že za to k najbolj korisnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista mogoče vse glavne in stranske dobitke samemu napraviti in razen tega obresten znesek

30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankovcih

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 10 — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke:

1 5perc. 1860letno drž. srečko za gld. 100.

Glavni dobiček gld. 300.000 s predkupno premijo a. v. gld. 400.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšv. srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Insbrusko (tirolsko) srečko. Glavni dobiček gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 6. — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 3 srečke:

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšv. srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Sachsen-Meiningsko srečko. Glavni dobiček 45.000, 15.000 južnonemške velj.

Znanja naročila listi se po vsaki vzdigatvi franko — gratis razpošiljajo.

Avstrijsko centralno stavbno društvo

na Dunaji.

ustanovljeno na vzajemnost s temeljnim kapitalom v znesku

5 milijonov goldinarjev,

od katerih se bodeta izprva 2 milijona emitirala,

daje vsakemu priliko, si z malimi mesečnimi plačili od 10 goldinarjev na višje in z enkratno pristopnino v znesku 20 goldinarjev lastno hišo, posestvo, grščino itd. pridobiti. Vsako plačilo daje do prve bilance 5 percentov obresti in je deležno vsega čistega dobička društva.

Pisma o pristopu s priloženimi zneski sprejema avstrijskega centralnega stavbnega društva:

glavno zastopstvo Dunaj, Opernring 21, kjer se prospekti, pravila itd. brezplačno razdajajo in razpošiljajo.

Neverjetno, pa vendar resnično je,

da se spodaj zaznamovane regulirane

ure po tako nizki ceni prodajajo.

Le gld. 10 prav angleška srebrna cilindrična ura s kristalnimi stekli, kazalom minut, s fino verižico vred iz pravega talmi-zlata, z medaljonom in garantilnim pismom; bolj fine gld. 12, 14.

Le gld. 19.50 prav angleška, prefino v ognji pozlačen srebrni kronometer z dvojnimi plaščem, prefino emailiran, z fino verižico vred iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.

Le gld. 15.50 prav angleška, prefino v ognji pozlačen srebrni kronometer z enojnim plaščem z verižico vred, medaljonom in garantilno pismo.

Le gld. 14 prav angleška dobra ura iz talmi-zlata, cilindrična, najnovejši fazon, z dvojnimi kristalnimi stekli, kjer se tudi zaprti kolesje vidi, z verižico, medaljonom in garantilnim pismom.

Le gld. 14 ura v talmi-zlatu z dvojnimi plaščem, savoneto, skakalcem in kristalnimi stekli, z verižico vred iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.

Le gld. 15 ali 18 prav angleška remontoar à la Prince of Wales, najmočnejše vrste s kristalnimi stekli, kolesjem iz nikla v pravem čistem talmi-zlatu; te ure imajo prednost, da se lahko brez ključa

navijejo: le takim uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred zastoj.

Le gld. 15 ali 18 čisto majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, z verižico vred iz talmi-zlata za okoli vratu in garantilnim pismom.

Le gld. 13 srebrna cilindrična ura s skakalcem in močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom vred iz talmi-zlata.

Le gld. 22 prefino srebrna siderna ura na 15 rubinov z prefino verižico in medaljonom iz talmi-zlata.

Le gld. 24 srebrna remontoarna ura, ki se da brez ključa naviti, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred.

Le gld. 30 do 36 zlata cilindrična ura št. 3 z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.

Le gld. 40 do 70 zlata siderna ura z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.

Le gld. 24, 26, 28 zlata ura za gospe z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.

Srebrna cilindrična ura s 4 rubini	od gld. 10 do 12
detto z zlatim robom, na skok	od gld. 13 do 14
detto za gospe	od gld. 13 do 14
na cilindru, z dvojnimi zaporom	od gld. 15 do 17
detto s kristalnimi stekli	od gld. 14 do 17
ure s sidrom na 15 rubinov	od gld. 16 do 19
detto, bolj fine, s srebrnim plaščem	od gld. 20 do 23
s sidrom z dvojnimi zaporom	od gld. 18 do 23
s sidrom, bolj fine	od gld. 24 do 28
angleške s sidrom s kristalnim steklom	od gld. 18 do 25
vojne ure s sidrom, dvojni zap.	od gld. 25 do 16

remontarne ure s sidrom, prave, ktere se dajo z obodom naviti	od gld. 28 do 30
remontarne ure z dvojnimi zaporom	od gld. 35 do 40
remontarne ure s kristalnimi stekli	od gld. 30 do 36
vojne remontoarne ure	od gld. 38 do 45
Zlate na cilindru, zlato št. 3, z 8 rubini	od gld. 30 do 36
ure za gospe s 4 in 8 rubini	od gld. 25 do 30
detto emailirane	od gld. 30 do 36
detto z zlatim plaščem	od gld. 35 do 40
detto emailirane z diamanti	od gld. 38 do 48
detto s kristalnim steklom	od gld. 36 do 45

detto dvojni zapor, 8 rubinov	od gld. 40 do 48
detto emailirane z diamanti	od gld. 50 do 65
siderna ure s 15 rubini	od gld. 35 do 44
detto bolj fine, zlat plašč	od gld. 45 do 60
s sidrom in dvojnimi zaporom	od gld. 55 do 58
detto z zlatim plaščem gld. 65, 70, 80, 90, 100 do 120	
detto s kristalnim steklom	od gld. 45 do 75
ure s sidrom za gospe	od gld. 40 do 48
detto s kristalnimi stekli	od gld. 45 do 60
detto z dvojnimi zaporom	od gld. 50 do 56
remontoarne ure	od gld. 70, 80, 90 do 100
detto z dvojnimi zaporom od gld. 100, 110, 120 do 150	
Zlate remontoarne ure, plošate, s steklom gld. 80, 90, 100	
detto, dvojni plašč	od gld. 100, 110, 120 do 150

Srebrne urne verižice po gld. 3.50, 4, 5, 6, 7, 8 do gld. 10.

Verižice iz talmi-zlata, kratke, po gld. 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6, dolge, " " 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6 in 7.

Ure se menjujejo.

Vse ure so iz blaga prve vrste in se ne smejo zamenjavati z drugimi navadnesorte.

N. Glattau, Uhrmacher, Wien, Kärntnertrasse Nr. 51, Palais Todesco.

Praktično občinstvo zdaj le redko še kupuje in nosi lišp iz pravega zlata, kateri silo denarja požre, ker za prečudno dober kup imamo, kar pravo zlato popolnem namestuje

novo iznajden metal

Tal mi - zlato!

Pravo le tukaj

Pravo le tukaj

Patent N. Glattau-a.

Garantira se, da se ta lišp tudi po dolgoletni noši ne spremeni, da se ne da ločiti od prav zlatega in da se po sledeči nizki ceni prodaja, zato da si ga vsakdo pripraviti zamore.

Lišp za gospe:

- 1 krasna broša, kr. 80, gld. 1, 1.20, 1.80, gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- 1 par uhanov 80 kr., gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
- 1 garnitura broša in uhani po enem okusu gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9.
- 1 mičen ovrtnik za gospe, s križcem 85 kr., fin gld. 1, prefin gld. 1.50, narfnjeji gld. 2, 2.50.
- 1 težek zapestnik gld. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.
- 1 krasen medaljon, kr. 50, 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, narfnjeji gld. 3.50, 4, 5.
- 1 eleganten prstan s kameni ali brez njih kr. 50, 80, gld. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
- 1 mičen lišp za okoli vratu z medaljonom gld. 2.80, 3, 3.50, 4, 4.50.

Lišp za gospode:

- 1 elegantna, najmodernejša verižica za uro gld. 1, 1.30, 1.60, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, z medaljonom, gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9, 10.
- 1 dolga verižica za okoli vratu, neločljiva od prav zlate, gld. 1.80, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.
- 1 fina igla za šale ali vratnike, kr. 50, 80, gld. 1, 1.50, 2.
- 1 prefin medaljon za na urne verižice za gospode, gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

- 1 fin prstan za gospode s kameni ali brez njih kr. 50, 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4.
- 1 zvezek urnih navetkov 40, 60, 80 kr.
- 1 par narbolj modernih gumb za manšete z emailiranimi kameni ali brez njih itd. kr. 50, 80, gld. 1, 1.50, 2, 2.50.
- 1 garnitura predsrajnih in manšetnih gumb po enem okusu kr. 50, 70, 85, gld. 1, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Briljanten lišp. tako izpeljan, ko pravi, tako da celo poznateljce prekanji. Ta lišp je iz pravega kineškega srebra ali iz pravega talmi-zlata, kameni iz gorskega kristala, z diamantovim prahom brušenega, tako da nikdar živga blišča ne izgubi. Najfinjeje sorte so v pravo srebro vkovane.

- 1 broša gld. 1.50, 2, prav fina gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- 1 par uhanov gld. 1.50, 2, popolnem finih gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- 1 par predsrajnih gumb gld. 1.10, 1.50, 2.
- 1 par manšetnih gumb, gld. 1.80, 2.80, 3, 3.50.
- 1 igla za ovrtnik gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3.
- 1 briljanten prstan, prefin, gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5.
- 1 zapestnik z briljantnimi kamni nastavljen, gld. 2, 2.50, 3, 4.50, 5.50.

Lišp za žalost in črni modni lišp

v najelegantnejših fazonih iz jeta, lave, bivolvega rogu in ponarejenega jeta.

- 1 garnitura, broša in uhani po enem okusu le kr. 30, 40, 60, 80, gld. 1, 1.30, 1.50, popolnem fina, gld. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4.
- 1 braseleta kr. 30, 50, 80, gld. 1, 1.50.
- 1 verižica za okoli vratu s križcem v bivolvem rogu kr. 45, v kavčuku kr. 65, 80.
- 1 garnitura predsrajne in manšetne gumb kr. 25, 35, 50, 80.
- 1 urna verižica kr. 20, 30, 50, 80.
- 1 dolga urna verižica kr. 30, 50, 80.
- 1 gumba za ovrtnik 5 kr.
- 1 eleganten obroč za lase gld. 35, 50, 80.

Večno dišeči lišp iz naravne indijske rastline, ki na ravno vonjavo vedno obdrži in je po najnovejši modi narej. Elegantnejšega ko ta lišp nij in zavoljo vonjave je zelo priljubljen. Če gospa garnituro tega lišpa nosi in v kak salon pride, ga v malih minutah parfumira.

- 1 broša kr. 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 3.
- 1 par uhanov kr. 80 do gld. 1, 1.20, 1.50.
- 1 braseleta kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.50, 2, 3.
- 1 ovrtnik kr. 60, 80 do gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50.
- 1 urna verižica za gospe, dišeča gld. 1.40.

N. Glattau-ov prvi pariški bazar za Avstrijo na Dunaji,

v koroški ulici 51, palača Todesco.

Naročilna pisma se lahko pišejo v vsakem jeziku. Pošiljanje v provincije se godi za povzetje ali za pred poslan denar. Popolna kazala cen se zastoj pošiljajo, če se želé.

A. Friedmann in Wien, Praterstrasse Nr. 26.